

Ontwerp Omgevingsvisie Leiden 2040

Voor u ligt de samenvatting van de **Ontwerp Omgevingsvisie Leiden 2040 Stad van Ontdekkingen en kloppend hart van de regio**. Bij deze omgevingsvisie zijn inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere partijen wederom betrokken. Dit als vervolgstap op de intensieve participatie van de Omgevingsvisie Leiden 2040 (versie 1.0) die in 2019 is vastgesteld door de gemeenteraad. Deze publieksversie geeft een compact en overzichtelijk beeld van de belangrijkste punten uit de omgevingsvisie en geeft antwoord op vragen zoals:

- Hoe ziet Leiden eruit in 2040?
- Hoe zorgen we ervoor dat Leiden klaar is voor de toekomst?
- Welke keuzes maken we en waarom doen we dat?

Wat is een omgevingsvisie?

Een omgevingsvisie is één van de wettelijk verplichte instrumenten uit de Omgevingswet. In de omgevingsvisie legt de gemeente haar ambities en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving (waaronder gebouwen, infrastructuur, water(systemen), bodem, lucht, landschap, natuur en erfgoed) voor de lange termijn vast. Omdat de fysieke leefomgeving en het welzijn van mensen met elkaar samenhangen, is er in de omgevingsvisie ook plek voor sociale thema's, zoals gezondheid, veiligheid en voorzieningen. In 2019 is de eerste Omgevingsvisie

Leiden 2040 door de gemeenteraad vastgesteld. Bij het maken van deze eerste omgevingsvisie zijn verschillende middelen ingezet en is intensief met de stad gesproken.

Deze Ontwerp Omgevingsvisie Leiden 2040 bouwt voort op en vervangt de Omgevingsvisie Leiden 2040 (versie 1.0). In deze nieuwe omgevingsvisie is gekeken hoe de ambities en ideeën uit de verhaallijnen zich laten vertalen naar de ruimte in de stad. Dit is gecombineerd met andere bouwstevigheden zoals trends en ontwikkelingen,

de ambities en de richtinggevende hoofdlijnen van nieuw beleid. Zo werd inzichtelijk dat er keuzes gemaakt moeten worden vanwege de schaarse ruimte en zijn er nieuwe inzichten en eerder ontbrekende onderwerpen (zoals bodem en mobiliteit) toegevoegd waar de 1.0-versie onvoldoende richting aan gaf. Daarnaast bevat deze Omgevingsvisie ook een OmgevingsEffect-Rapportage (OER). Dit alles leidt tot deze nieuwe integrale omgevingsvisie voor Leiden waarin samenhangende keuzes zijn gemaakt, met een duidelijke koers tot 2040.

Wethouder Fleur Spijker (Duurzame Verstedelijking):
"Met de omgevingsvisie Leiden 2040 kijken we naar de toekomst van onze mooie stad. We maken hiermee een volgende sprong, waarbij we de stad tegelijk vergroenen, verduurzamen, kwaliteit toevoegen en ruimte maken voor extra woningen, banen en voorzieningen. Zo spelen we in op de grote opgaven die op de stad afkomen, koesteren we de huidige kwaliteiten van de stad en geven we een kader voor de verdere ontwikkeling van de stad. Met de visie schetsen we een samenhangend toekomstbeeld waar we met onze stad heen willen en geven we aan welke keuzes hier bij horen. Kortom deze visie is de basis voor de toekomst van onze stad! Graag nodig ik u, namens het college van burgemeester en wethouders uit, om te reageren op de ontwerp omgevingsvisie Leiden 2040."

Hoe ziet Leiden eruit in 2040?

In 2040 is Leiden nog steeds de stad die ontdekkingen doet én de stad die het waard is om te ontdekken. Leiden, Stad van Ontdekkingen, met de pijlers 'internationale kennis' en 'historische cultuur', is een prachtige en prettige stad om in te wonen, te werken, te recreëren en om te bezoeken. Leiden is een stad met een plezierige leefomgeving voor mens, plant en dier. Ze heeft vele gezichten en kwaliteiten en heeft veel te bieden aan de inwoners, de regio en andere delen van de Randstad. Leiden verwelkomt nieuwe ondernemers, nieuwe bewoners, nieuwe bezoekers en nieuwe ideeën, nu en in de toekomst.

vatieve en inclusieve stad met plek voor iedereen. Er is meer groen en water, er is ruimte voor beweging en ontmoeting in de buurt en er zijn voldoende woningen en banen. We kijken naar elkaar om en we nodigen elkaar uit om mee te doen. Er is meer samenhang binnen de stad en tussen stad en regio.

Deze visie beschrijft een uitnodigend toekomstbeeld waar we samen naartoe werken. We nodigen iedereen van harte uit om zijn of haar steentje hieraan bij te dragen. Ook werken we samen met verschillende partijen en regiogemeenten.

Leidse keuzes op stadsniveau
 De omgevingsvisie bestaat uit heel veel verschillende onderwerpen. Daarom is de uitwerking opgedeeld

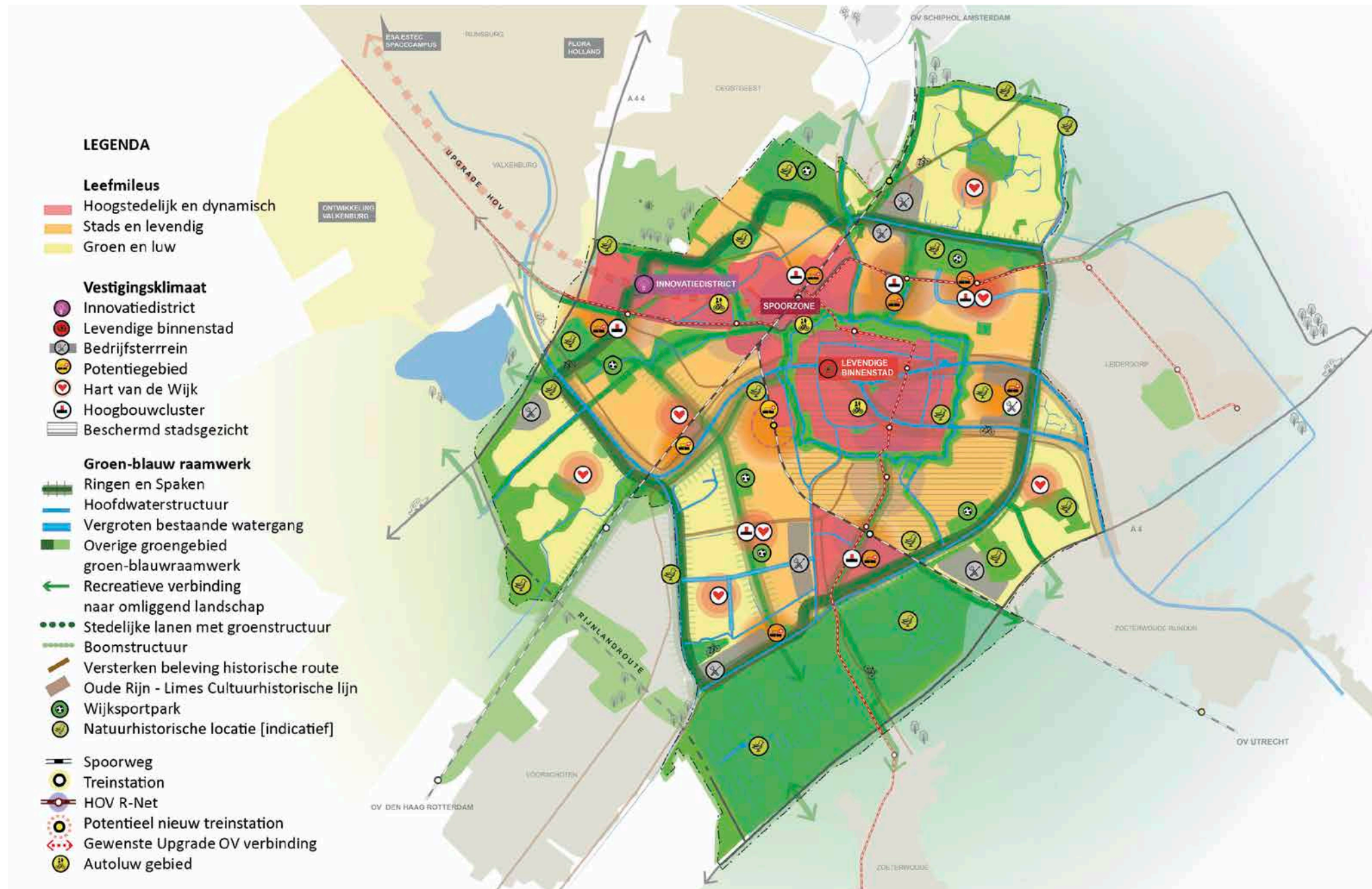
in vier thema's:

1. Groen-blauw raamwerk
2. Aantrekkelijk vestigingsklimaat
3. Duurzame mobiliteit
4. Bodem als fundament

Binnen deze thema's zijn Leidse keuzes gemaakt. Deze keuzes geven per thema het toekomstbeeld aan waar we op stadsniveau naartoe willen werken.

In de aanloop naar 2040 investeren we flink in (internationale) kennis, (historische) cultuur en in het realiseren van een duurzame, leefbare, innovatieve stad.

Omgevingsvisie Leiden 2040 is geen blauwdruk voor Leiden in 2040.

Groen-blauw raamwerk

Om voorbereid te zijn op klimaatverandering, om de biodiversiteit (het aantal soorten dieren en planten) te vergroten en om ruimte te hebben voor bewegen en recreëren, hebben we niet genoeg aan de bestaande groene plekken en waterlopen in de stad. Door de groen-blauwstructuur in Leiden te versterken, zorgen we voor een betere leefomgeving voor mens, plant en dier. Omdat zo'n groen-blauw raamwerk ook bijdraagt aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor mensen en bedrijven, heeft het een economische waarde voor de stad.

Leidse keuzes op stadsniveau

- We realiseren een robuust groen-blauw raamwerk voor mens en natuur
- We vergroenen de stad waar mogelijk
- We benutten het water beter en maken het beter beleefbaar

Duurzame mobiliteit

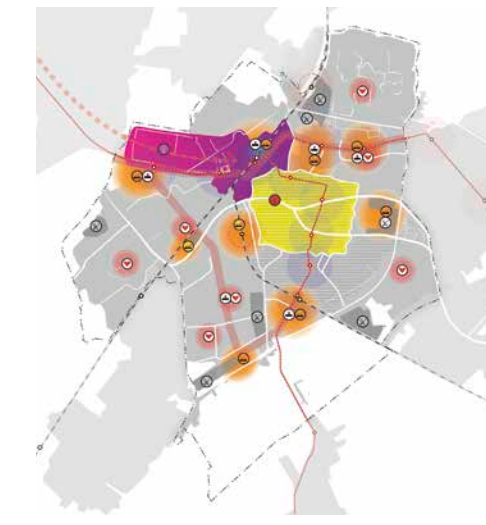

De groei van het aantal woningen, banen en recreatiemogelijkheden zorgt voor meer verkeersbewegingen. Omdat het al druk is, zeker tijdens de spits, moeten we het verkeer en de ruimte in de stad op een andere manier inrichten. We moeten meer gaan lopen, fietsen en reizen met het openbaar vervoer. Het verduurzamen van het mobiliteitssysteem (alle middelen die nodig zijn om een reis mogelijk te maken) moet ook bijdragen aan een gezonde, biodiverse en leefbare stad die duurzaam en klimaatbestendig is.

Leidse keuzes op stadsniveau

- We gaan naar een duurzaam mobiliteitssysteem: gezond, schoon, veilig en ruimte-efficiënt
- We verbeteren de regionale en (inter)nationale bereikbaarheid
- We stemmen verstedelijking en mobiliteit goed op elkaar af

Aantrekkelijk vestigingsklimaat

dering van het klimaat, de energietransitie en andere uitdagingen.

Om de beperkte ruimte in de stad zo goed mogelijk te gebruiken, gaan verstedelijking en groen-blauwontwikkeling in Leiden hand in hand. Dit vraagt naast slimme en creatieve oplossingen om samenwerking en investeringen.

Leidse keuzes op stadsniveau

- We kiezen voor stadsinbreiding in plaats van stadsuitbreiding om te voorzien in de vraag naar woningen en banen
- We werken aan uitbreiding van stedelijke en gemengde milieus
- We zetten in op het versterken en verduurzamen van de economie
- We bieden ruimte aan bedrijvigheid
- We hebben een gevarieerd aanbod van voorzieningen
- We benutten historie en cultuur als belangrijke waarde van de stad

Bodem als fundament

De stad kan niet zonder een gezonde bodem met vitale infrastructuur zoals drinkwaterleidingen, riolering en een elektriciteitsnetwerk. Zowel boven- als ondergronds hebben deze netwerken en systemen veel ruimte nodig. In de toekomst zal die behoefte aan ruimte alleen maar groter worden.

Dit vraagt om het bedenken van slimme combinaties. Zo moet de verduurzaming van de energievoorziening bijvoorbeeld hand in hand gaan met de maatregelen die we nemen om met klimaatveranderingen om te gaan.

Leidse keuzes op stadsniveau

- We brengen (ondergrondse) netwerken in samenhang in beeld
- We bereiden de ondergrond voor op de toekomst
- We stemmen bij ontwikkelingen onder en boven de grond op elkaar af

Aandachtspunten voor drie typen leefmilieus

De verschillende ruimtelijke hoofdopgaven en Leidse stadskeuzes zijn verder uitgewerkt in drie typen leefmilieus:

- Hoogstedelijk en dynamisch
- Stads en levendig
- Groen en luw

Hoogstedelijk en dynamisch
 Het leefmilieu 'hoogstedelijk en dynamisch' bestaat uit de binnenstad, de spoorzone, Leiden Bio Science Park en Lammenschansdriehoek. Samen vormen deze deelgebieden het meest dynamische deel van de stad.

Belangrijke aandachtspunten

1. In de openbare ruimte wordt ruimte gemaakt voor klimaatadaptatie en biodiversiteit
2. Ruimte behouden in het gebied voor culturele, maatschappelijke en buurtvoorzieningen

3. Verschillen tussen reuring en rust koesteren binnen het gebied

4. Autoluw is de norm
5. Inzetten op aantrekkelijke levendige winkelstraten in de binnenstad
6. Bouwen aan een economisch 'ecosysteem'

Stads en levendig
 Het leefmilieu 'stads en levendig' bestaat uit de wijken rond de binnenstad en centrale wijken in het grotere stedelijke gebied rond de binnenstad en het Leiden Bio Science Park. Door het aaneengroeien van regiogemeenten kunnen wijken die eerder aan de rand van de gemeente Leiden lagen, een centrale plek krijgen binnen het verstedelijkte gebied langs de Oude Rijn.

Hoogstedelijk en dynamisch

Belangrijke aandachtspunten

1. Verdichten van de stad door het bouwen van woningen voor een mix aan doelgroepen
2. Streven naar een levendige mix verbindend element tussen groene plekken en gebieden
3. Groen-blauw raamwerk als verbindend element tussen groene plekken en gebieden
4. Mobiliteitshubs ontwikkelen om duurzame mobiliteit te stimuleren

Stads en levendig

5. Zet in op het realiseren van gemengde werkgebieden en nieuwe concepten

Groen en luw
 Het leefmilieu 'groen en luw' bestaat uit de groene en relatief luwe wijken die aan de rand van de gemeente liggen, vaak tegen het landschap aan.

Groen en luw

Belangrijke aandachtspunten

- Levendig en aantrekkelijk 'Hart van de wijk' als basis voor sociaal inclusieve stad
- Zet in op klimaatadaptieve maatregelen
- Bedrijfsterrainen optimaal benutten voor bedrijvigheid met behoefte aan milieuruimte
- Bijzondere aandacht voor demografische en sociale ontwikkeling

Groen en luw

Samen op weg naar 2040

Op weg naar 2040 moeten we keuzes maken. Weloverwogen en steeds in samenhang met elkaar. Door na te blijven denken en af te blijven wegen, kunnen we ruimte maken om de stad te verdichten en tegelijkertijd aantrekkelijk, gezond en leefbaar te houden. Door samen te werken met bewoners, ondernemers, andere overheden en private partijen, gebruiken we de

opgaven die op ons afkomen om nieuwe kansen en nieuwe leefmilieus te creëren. Samen maken we van Leiden de aantrekkelijke, leefbare, duurzame, gezonde, inclusieve en ondernemende stad die we voor ogen hebben.

Omgevingsvisie Leiden 2040 kan alleen in samenwerking met de stad gerealiseerd worden. Woningcorpo-

raties, bedrijven en maatschappelijke partners spelen hierin een grote rol. Maar ook bewoners dragen bij aan de ontwikkelingen in de stad, bijvoorbeeld door de investeringen die zij in hun woning doen of initiatieven die zij voor hun buurt ondernemen.

We nodigen bewoners, ondernemers en maatschappelijke partners daarom

uit om verder mee te denken, mee te praten en ideeën aan te leveren voor de doorontwikkeling van de toekomstplannen voor Leiden.

Van **2 april** tot en met **14 mei 2021** ligt de Ontwerp Omgevingsvisie Leiden 2040 versie 1.1 ter inzage. Iedereen die dat wil kan op het plan reageren via een inspraakreactie. De

ontwerp omgevingsvisie en het inspraakformulier zijn te vinden op www.leiden.nl/inspraak. Na de zomer 2021 neemt de gemeenteraad van Leiden een besluit over de Omgevingsvisie Leiden 2040.

Let op: Op deze samenvatting kunt u geen inspraakreactie geven.